

Laidiens: 28.07.2000., Nr. 272/274

Ministru kabineta noteikumi Nr.248

Rīgā 2000.gada 25.jūlijā (prot. Nr.33, 16.§)

Noteikumi par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem

Izdoti saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka individuālo aizsardzības līdzekļu būtiskās drošības prasības un šo prasību ievērošanas uzraudzības mehānismu, lai, pārdodot, dāvinot vai nododot lietošanā pret atlīdzību vai bez tās iekšējā tirgū (turpmāk — piedāvāšana tirgū) individuālos aizsardzības līdzekļus, neradītu draudus lietotāja veselībai, dzīvībai vai videi, kā arī nosaka tirgus uzraudzības institūcijas un kārtību, kādā veicama tirgus uzraudzība.

2. Individuālie aizsardzības līdzekļi (turpmāk — aizsardzības līdzekļi) ir ražotāja izveidotas:

2.1. ierīces, izstrādājumi, iekārtas un sistēmas, kas sastāv no vairākiem atsevišķiem izstrādājumiem un paredzētas lietotāja aizsardzībai pret risku, ko rada viens vai vairāki kaitīgi vai bīstami darba vides faktori;

2.2. ierīces, izstrādājumi, iekārtas un sistēmas, kas apvieno šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minēto aizsardzības līdzekli ar izstrādājumu vai ierīci, kuru lietotājs izmanto (valkā vai tur rokā) specifisku darbību veikšanai;

2.3. savstarpēji maināmas aizsardzības līdzekļa normālai darbībai svarīgas aizsardzības līdzekļa sastāvdaļas, kas izmantojamas tikai attiecīgajā aizsardzības līdzeklī.

3. Šie noteikumi neattiecas uz:

3.1. aizsardzības līdzekļiem, kuri paredzēti eksportam uz citām valstīm, izņemot Eiropas Savienības valstis, ja Latvijai saistošajos starptautiskajos līgumos nav paredzēta cita kārtība;

3.2. bruņoto spēku vajadzībām projektētiem un ražotiem aizsardzības līdzekļiem (piemēram, ķiveres, vairogi);

3.3. paš aizsardzībai paredzētajiem aizsardzības līdzekļiem (piemēram, aerosolu baloniņi);

3.4. tikai privātai lietošanai projektētiem un ražotiem aizsardzības līdzekļiem (piemēram, galvassegas, sezonas apģērbs, apavi, cimdi);

3.5. personu aizsardzībai vai glābšanai uz kuģiem un lidmašīnās paredzētajiem aizsardzības līdzekļiem, kurus nelieto pastāvīgi;

3.6. ķiverēm ar vizoru, kas paredzētas personu aizsardzībai, lietojot divu vai trīs riteņu transportlīdzekļus ar motoru.

4. Labklājības ministrija, sadarbojoties ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju, iesaka valsts bezpeļņas sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" piemērojamo standartu sarakstu.

5. Valsts bezpeļņas sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" iesniedz publicēšanai oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus var piemērot šajos noteikumos noteikto būtisko drošības prasību izpildei (turpmāk — piemērojamie standarti).

6. Labklājības ministrija ir atbildīga par priekšlikumu iesniegšanu Ministru kabinetā par kompetentu atbilstības novērtēšanas institūciju pilnvarošānu, kuras novērtē aizsardzības līdzekļu atbilstību saskaņā ar šiem noteikumiem (turpmāk — pilnvarotā institūcija). Pilnvarotā institūcija atbilst šādām prasībām:

6.1. pilnvarotās institūcijas rīcībā ir atbilstošs personāls un tehniskais aprīkojums tehnisko un administratīvo uzdevumu veikšanai, kas saistīti ar pārbaudi un uzraudzības procedūrām;

6.2. pilnvarotās institūcijas personāls novērtēšanu un apliecināšanu veic profesionāli, godprātīgi un tehniski kompetenti. Tas ir brīvs no jebkādas ietekmes (īpaši finansiālas), kas var ietekmēt lēmuma pieņemšanu vai pārbaudes rezultātus, īpaši attiecībā uz personām vai organizācijām, kas ir ieinteresētas novērtēšanas rezultātos;

6.3. pilnvarotās institūcijas personāls ievēro konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, ko tas ieguvis, veicot pārbaudes (izņemot informāciju, kas tiek sniegta valsts uzraudzības un kontroles iestādēm);

6.4. pilnvarotā institūcija nodrošina savas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz darbībām, ko tā ir pilnvarota veikt.

7. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs", kas ir novērtējusi pilnvarotās institūcijas kompetenci, periodiski pārbauda šo noteikumu 6.1. un 6.2.apakšpunkta prasību izpildi.

8. Aizsardzības līdzekļus iedala trīs kategorijās atkarībā no riska darba vidē. Aizsardzības līdzekļa kategoriju nosaka ražotājs.

9. Pirmajā aizsardzības līdzekļu kategorijā ietilpst vienkāršas uzbūves aizsardzības līdzekļi, kas aizsargā pret darba vides risku, kuru lietotājs pats spēj laikus novērtēt un kas ir minimāli kaitīgi un (vai) minimāli bīstams:

9.1. virspusēja mehāniska iedarbība;

9.2. vājas iedarbības ķīmiskās tīrīšanas līdzekļi;

9.3. karstas detaļas, kuru temperatūra nav augstāka par 50 °C;

9.4. parastas atmosfēras parādības;

9.5. grūdieni un vibrācijas, kas neietekmē cilvēka dzīvībai svarīgas funkcijas un nerada neatgriezeniskus ķermeņa daļu bojājumus.

10. Otrajā aizsardzības līdzekļu kategorijā ietilpst aizsardzības līdzekļi, kas neatbilst ne pirmajai, ne trešajai kategorijai.

11. Trešajā aizsardzības līdzekļu kategorijā ietilpst sarežģītas uzbūves aizsardzības līdzekļi, kas aizsargā pret darba vides risku, kuru lietotājs pats nespēj pietiekami ātri novērtēt un kas apdraud cilvēka dzīvību vai negatīvi un neatgriezeniski ietekmē cilvēka veselību:

11.1. cietu vai šķidru daļiņu aerosoli, kairinošas vai toksiskas gāzes un radioaktīvās vielas;

11.2. pilnīga izolācija no ārējās atmosfēras, arī niršana šķidrā vidē;

11.3. bīstamas ķīmiskās un radioaktīvās vielas, bīstamie ķīmiskie un radioaktīvie produkti vai jonizējošais starojums (ķermeņa aizsardzība);

11.4. avārijas apstākļi, ko raksturo augsta temperatūra (100 °C un augstāka), infrasarkanais starojums, liesmas vai liels daudzums izkusuša materiāla;

11.5. avārijas apstākļi, ko raksturo zema temperatūra (-50 °C un zemāka);

11.6. kritiens no liela augstuma;

11.7. elektriskā strāva un bīstami spriegumi vai augstspriegums, ja aizsardzības līdzekli lieto izolācijai.

12. Visiem aizsardzības līdzekļiem, kuri tiek piedāvāti tirgū, ražotājs, piegādātājs vai importētājs pievieno:

12.1. tehnisko dokumentāciju, kurā ir šāda informācija:

12.1.1. aizsardzības līdzekļa vispārīgs apraksts;

12.1.2. darbību apraksts, kas veiktas, lai izpildītu šajos noteikumos noteiktās prasības;

12.2. atbilstības deklarāciju (1.pielikums).

13. Visus tirgū piedāvātos aizsardzības līdzekļus marķē ar CE marķējumu (2.pielikums) saskaņā ar šo noteikumu IV nodaļas prasībām.

14. Papildus šo noteikumu 12.punktā minētajiem dokumentiem un marķējumam otrās un trešās kategorijas aizsardzības līdzekļiem attiecīgi pievieno:

14.1. otrās kategorijas aizsardzības līdzekļiem — tipa pārbaudes sertifikātu, kas iegūts šo noteikumu II nodaļā noteiktajā kārtībā;

14.2. trešās kategorijas aizsardzības līdzekļiem:

14.2.1. tipa pārbaudes sertifikātu un kvalitātes sistēmas sertifikātu, kas iegūts šo noteikumu III nodaļā noteiktajā kārtībā;

14.2.2. informāciju, kas paredzēta tikai attiecīgi apmācītām personām, kuras spēj nodrošināt aizsardzības līdzekļa pareizu lietošanu;

14.2.3. informāciju par veicamajām darbībām, kas nosaka, vai aizsardzības līdzeklis ir pareizi noregulēts un funkcionāli gatavs izmantošanai;

14.3. otrās un trešās kategorijas aizsardzības līdzekļiem:

14.3.1. informāciju par aizsardzības līdzekļa glabāšanu, izmantošanu, tīrīšanu, apkopi, apkalpošanu un ieteicamajiem dezinfekcijas līdzekļiem (tie nedrīkst kaitīgi iedarboties uz aizsardzības līdzekli un lietotāju, ja tiek lietoti saskaņā ar instrukciju);

14.3.2. informāciju par aizsardzības līdzekļa darbības mehānismu testos un tehniskajos testos noteikto aizsardzības līmeni;

14.3.3. informāciju par piemērotajiem papildpiederumiem un attiecīgo rezerves daļu raksturlielumiem;

14.3.4. informāciju par aizsardzības līdzekļa aizsardzības spēju pret risku kaitīgā un bīstamā darba vidē un ar aizsardzības līdzekļa lietošanu saistītiem ierobežojumiem;

14.3.5. informāciju par aizsardzības līdzekļa vai atsevišķu tā sastāvdaļu derīguma termiņu;

14.3.6. informāciju par aizsardzības līdzekļa transportēšanai nepieciešamo iepakojumu;

14.3.7. pazīšanas zīmju un apzīmējumu svarīguma norādes.

15. Ar šo noteikumu 12., 13. un 14.punktā minētajiem dokumentiem un marķējumu ražotājs, piegādātājs vai importētājs nodrošina pilnvaroto institūciju, kura novērtē attiecīgā aizsardzības līdzekļa atbilstību, kā arī tirgus uzraudzības iestādi (pēc pieprasījuma).

16. Ja importētās iekārtas ražotājam Latvijā nav reģistrēta pilnvarotā pārstāvja, par šo noteikumu ievērošanu ir atbildīgs aizsardzības līdzekļa importētājs.

II. Aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikāta iegūšana

17. Aizsardzības līdzekļa tipa pārbaude (B modulis) ir procedūra, kurā pilnvarotā institūcija, pamatojoties uz ražotāja vai tā pilnvarota pārstāvja iesniegumu, nosaka un apstiprina (sertificē) aizsardzības līdzekļa tipa (parauga) atbilstību šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

18. Aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudei nepieciešamo paraugu skaitu nosaka pilnvarotā institūcija atkarībā no veicamo pārbaūžu specifikas un aizsardzības līdzekļa uzbūves.

19. Iesniegumu konkrētā aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudei ražotājs vai tā pilnvarots pārstāvis drīkst iesniegt tikai vienā pilnvarotajā institūcijā.

20. Iesniegumā ražotājs vai tā pilnvarots pārstāvis norāda ražotāja nosaukumu, adresi un reģistrācijas numuru. Iesniegumam pievieno šo noteikumu 12. un 14.punktā minētos attiecīgajai aizsardzības līdzekļu kategorijai nepieciešamos dokumentus.

21. Pēc ražotāja vai tā pilnvarota pārstāvja iesnieguma saņemšanas pilnvarotā institūcija pārbauda:

21.1. ražotāja tehnisko dokumentāciju, lai noteiktu aizsardzības līdzekļa atbilstību piemērojamajiem standartiem. Ja ražotājs nav lietojis vai tikai daļēji lietojis piemērojamos standartus vai attiecīgie piemērojamie standarti nav izstrādāti, pilnvarotā institūcija pārbauda ražotāja izmantoto tehnisko specifikāciju atbilstību šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

21.2. aizsardzības līdzekļa paraugu:

21.2.1. pārlicinās, vai paraugs izgatavots saskaņā ar ražotāja tehnisko dokumentāciju un to var pilnīgi droši lietot atbilstoši tā uzdevumam;

21.2.2. veic nepieciešamās pārbaudes un testus, lai noteiktu parauga atbilstību piemērojamajiem standartiem. Ja ražotājs nav lietojis vai tikai daļēji lietojis piemērojamos standartus vai attiecīgie piemērojamie standarti nav izstrādāti, pilnvarotā institūcija pārbauda ražotāja izmantoto tehnisko specifikāciju atbilstību šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

22. Ja paraugs atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām, pilnvarotā institūcija izsniedz ražotājam aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu, kas apstiprina aizsardzības līdzekļa atbilstību un kurā norādītas ziņas par tā izdošanu. Sertifikātam pievieno aprakstus un zīmējumus, kas nepieciešami apstiprinātā sertificētā parauga identificēšanai. Aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu un tam pievienotos aprakstus un zīmējumus glabā 10 gadus pēc pēdējā aizsardzības līdzekļa piedāvāšanas iekšējā tirgū un pēc pieprasījuma uzrāda tirgus uzraudzības iestādēm.

23. Ja pilnvarotā institūcija pieņēmusi lēmumu neizsniegt aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu, tā informē par to ražotāju vai tā pilnvaroto pārstāvi un pārējās pilnvarotās institūcijas un norāda atteikuma iemeslu.

III. Aizsardzības līdzekļa atbilstības nodrošināšanas procedūras

24. Ražotājs var izvēlēties, izveidot, uzturēt un pieteikt apstiprināšanai (sertificēšanai) vienu no šādām kvalitātes nodrošināšanas sistēmām:

24.1. aizsardzības līdzekļa kvalitātes nodrošināšanas sistēma (E modulis);

24.2. aizsardzības līdzekļa pilnīga kvalitātes nodrošināšanas sistēma (H modulis).

25. Ražotājs iesniedz pilnvarotajā institūcijā iesniegumu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprināšanai (sertificēšanai).

26. Šo noteikumu 25.punktā minētajam iesniegumam pievieno:

26.1. šo noteikumu 12. un 14.punktā minētos dokumentus;

26.2. šādus kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentus:

26.2.1. kvalitātes nodrošināšanas uzdevumus, organizatoriskās shēmas, amatpersonu atbildības un viņu pilnvaru aprakstus attiecībā uz produkcijas kvalitāti;

26.2.2. to pārbaudžu un testu aprakstus, kuri tiek veikti pēc aizsardzības līdzekļa izgatavošanas;

26.2.3. informāciju par kvalitātes sistēmas efektivitātes nodrošināšanas līdzekļiem un organizatoriskajiem pasākumiem;

26.3. rakstisku apņemšanos izpildīt visas prasības, ko nosaka kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kā arī rūpēties par šīs sistēmas atbilstību un efektivitāti.

27. Aizsardzības līdzekļa kvalitātes nodrošināšanas sistēma (modulis E) ietver šādus pasākumus:

27.1. ražotājs ražošanas procesā (arī aizsardzības līdzekļa galaprodukta pārbaudē un testos) nodrošina produkcijas viendabīgumu un aizsardzības līdzekļa atbilstību aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātā aprakstītajam paraugam un šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

27.2. pilnvarotā institūcija izvēlas pietiekamu daudzumu aizsardzības līdzekļu paraugu, pārbauda tos un veic piemērojamajos standartos noteiktos testus, kā arī testus, kas nepieciešami, lai noteiktu aizsardzības līdzekļa atbilstību šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

27.3. pilnvarotā institūcija ne retāk kā reizi gadā izlases veidā veic nepieciešamās pārbaudes un izsniedz ražotājam pārbaudes (audita) ziņojumus.

28. Aizsardzības līdzekļa pilnīga kvalitātes nodrošināšanas sistēma (H modulis) ietver šādus pasākumus:

28.1. ražotājs nodrošina pilnvarotajai institūcijai aizsardzības līdzekļu inspicēšanas, testēšanas un uzglabāšanas kontroles iespējas un nepieciešamo informāciju;

28.2. kvalitātes sistēmas pārbaudes (audita) ietvaros pilnvarotā institūcija pārbauda aizsardzības līdzekļus un veic piemērojamajos standartos noteiktos testus, kā arī testus, kas nepieciešami, lai noteiktu aizsardzības līdzekļa atbilstību šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

28.3. pilnvarotā institūcija novērtē, vai kvalitātes nodrošināšanas sistēma nodrošina aizsardzības līdzekļa atbilstību attiecīgā tipa sertifikātam, un lēmumu rakstiski paziņo ražotājam. Lēmumā jābūt pamatotam pārbaudes (audita)